

O čistotě a kvalitě vody

Česká republika má kvalitní vodu, páteřní vodohospodářská infrastruktura si ale vyžádá investice

Podle údajů Sdružení oborů vodovodů a kanalizací ČR (SOVAK ČR) patří Česká republika mezi šest zemí EU, které vykazují v mikrobiologických a chemických parametrech 99 až 100 procent požadované kvality pitné vody. „Kvalitu pitné vody v naší zemi potvrzují na nás nezávislí odborníci,“ zdůrazňuje ředitel SOVAK ČR Oldřich Vlasák.

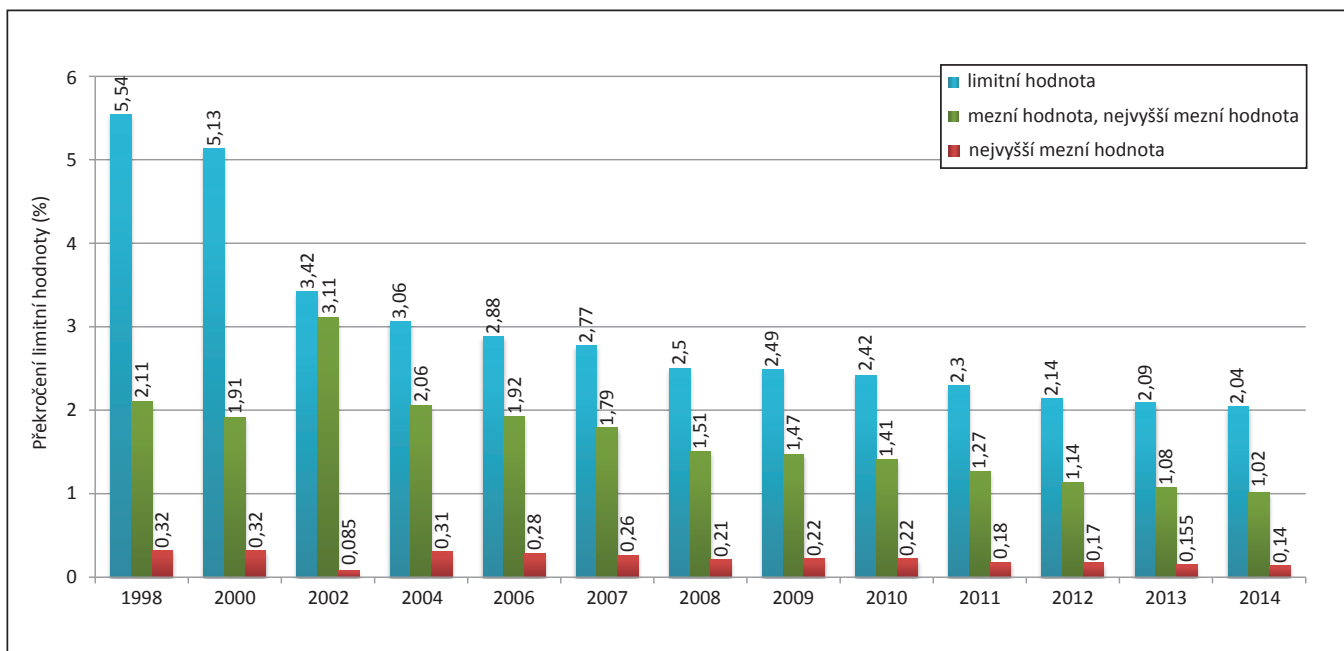
Porovnání kvality pitné vody v rámci EU, ale i z různých vodárenských zdrojů v rámci naší země shrnula nedávno vydaná publikace Zajištění kvality pitné vody při zásobování obyvatelstva malými vodárenskými systémy, kterou zpracovali odborníci ze Státního zdravotního ústavu a Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka.

Vodohospodářské společnosti v České republice dlouhodobě pracují na zlepšení kvality vyráběné a dodávané pitné vody, a to jak průběžnými investicemi do procesu úpravy, tak i opatřeními na distribučních soustavách. Dostupná kapacita úpraven vody je díky stále klesající spotřebě více než dostatečná (využití instalovaných výrobních kapacit je pod 40 % instalovaného výkonu produkce). Přesto trendy v kvalitě povrchových

i podzemních vod přinášejí nutnost stávající technologie zkvalitňovat a doplňovat další stupně úpravy. Typickým příkladem je například město Plzeň či úpravní povrchových vod v regionu Severočeské vodárenské společnosti, kde jsou doplněny nové separační stupně. Pokles spotřeby pitných vod vede k nutnosti rekonstrukce stávajících vodovodních sítí a nasazení moderních řídicích systémů (například SWiM v Praze) tak, aby byla uchována kvalita vody i při jejím vyšším zdržení v distribučním systému. Ředitel SOVAK ČR Oldřich Vlasák upozornil, že pro realizaci takových opatření je zcela zásadní vytváření dostatečných finančních zdrojů ve vodném, ať se jedná o položku zisku v případě vlastnického modelu měst a obcí, či o nájemné v případě zajištění provozu provozní společností.

Nezávislí odborníci navíc podle ředitele Vlasáka konstatují i skutečnost, na kterou SOVAK ČR dlouhodobě upozorňuje, totiž že při porovnání počtu nálezů překračujících stanovené hygienické limity dochází častěji k nedodržování stanovené kvality u malých vodovodů. I v této kategorii je ale situace v zemi lepší, než je tomu v Unii. Podle průzkumu Evropské komise nesplňuje v některém z ukazatelů požadavek směrnice na pitnou vodu (98/83/ES) asi 40 procent malých vodovodů (zásobujících 50 až 5 000 osob), zatímco u větších vodovodů je to méně než pět procent. U nás se ale případy nedodržení limitů zdravotně závažných ukazatelů (s nejvyšší mezní hodnotou – NMH) vyskytují jen asi u 0,02 procenta velkých společností, a u nejmenších vodohospodářských společností jde zhruba o jedno procento.

Graf: Jakost pitné vody vyjádřená podílem stanovení překračujících limitní hodnoty v letech 1998–2014

ILUSTRAČNÍ FOTO: RADOSLAV BERNAT

to vzorků. „Sdružení je proto přesvědčeno, že nejsou žádné racionální důvody, kvůli kterým by si měli spotřebitelé pořizovat nákladné technologie na úpravu pitné vody z kohoutku, které jim nabízí různé komerční společnosti,“ konstatuje Oldřich Vlasák. Některé z nich kvalitu pitné vody snižují, a dokonce představují zdravotní riziko, jak letos zjistila Česká obchodní inspekce (ČOI). Jedno konkrétní zařízení na úpravu pitné vody podle ČOI mimo jiné snížilo obsah vápníku v pitné vodě o 97,6 procenta a hořčíku o 97,8 procenta. Ve vodě byl zjištěn také nárůst mikrobiologického znečištění o dva řády.

Riziková může být také pravidelná konzumace vody ze studní. Vodohospodářské rozborů takové vody pravidelně konstatují, že více než 90 procent analyzovaných vzorků neodpovídá alespoň v jednom parametru vyhlášce č. 252/2004 Sb., kterou se stanovují hygienické požadavky na pitnou vodu a četnost a rozsah kontrol pitné vody, nejčastěji nevyhovující jsou mikrobiologické ukazatele.

Česká republika se neobejde bez investic do obnovy páteřní vodohospodářské infrastruktury

Přestože v ČR v posledních letech roste vůle vlastníků vodovodních a ka-

nalizačních sítí k rychlejšímu tempu jejich obnovy s cílem udržet současnou kvalitu a dostupnost zdrojů pitné vody pro obyvatele naší země, totéž se nedá říci o tempu investic do obnovy páteřních vodohospodářských sítí, především velkoprofilových trubních přivaděčů vody.

„Tento problém zatím podle našeho názoru zůstává stranou pozornosti, ačkoli možné havárie, které by páteřní vodohospodářskou infrastrukturu postihly, by zasáhly řádově vyšší počet obyvatel, než je tomu u lokálních havárií,“ upozornil na tiskové konferenci v květnu letošního roku předseda představenstva Sdružení obor vodovodů a kanalizací ČR František Barák. Vzhledem k tomu, že jde o investice v řádu mnoha miliard korun, měla by být podle SOVAK ČR zpracována dlouhodobá koncepce státu, jak tyto investice podporovat tak, aby se zmírnil jejich dopad do cen vodného. Obnova a propojování páteřních vodohospodářských soustav v ČR patří navíc mezi priority, které loni v létě v rámci dokumentu „Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody“ schválila vláda České republiky.

Podle předsedy představenstva SOVAK ČR Františka Baráka je

v České republice nejméně deset vodárenských soustav a desítky oblastních nebo regionálních skupinových vodovodů, které byly vybudovány v šedesátých až sedmdesátých letech minulého století, jejichž životnost v současné době končí nebo skončí v nejbližších letech. To znamená, že s nutnými investicemi je třeba počítat v horizontu nejbližších pěti let. Modelovým příkladem je 72 kilometrů dlouhý páteřní přivaděč ve Vodárenské soustavě východní Čechy na území okresů Náchod, Hradec Králové, Pardubice a Chrudim, jehož obnova si podle materiálu, který zpracovala společnost Vodohospodářský rozvoj a výstavba, vyžádají v dohledné době investice ve výši 1,7 miliardy korun. Obdobné příklady lze ale nalézt i v jiných regionech Česka. Vzhledem k těmto skutečnostem považuje SOVAK ČR za žádoucí, aby se finanční prostředky vynakládaly na udržitelné zajištění dostatku kvalitní pitné vody pro obyvatele České republiky zbytečně netříštily a aby byly investice směřované k účelům, které vycházejí z reálných tuzemských potřeb. ■

Z tiskové konference a tiskových zpráv SOVAK ČR připravila Zuzana Pacinová.